

Ekonomisk rapport januari-oktober 2020

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Ekonomisk översikt.....	4
Ekonomiska konsekvenser av coronaviruspandemin.....	6

Sammanfattning

Funktionsstödsnämndens ekonomiska utfall för perioden januari-oktober visar en positiv budgetavvikelse.

Årets resultat för funktionsstödsnämnden i sin helhet prognostiseras till ett överskott om 5 000 tkr under förutsättning att ansökt statsbidrag för ekonomiskt stöd till följd av sjukdomen Covid-19 beviljas och betalas ut med 91,4 procent av ansökt belopp.

Förbättringen jämfört med prognostiserat resultat till Delårsrapport för perioden januari-augusti kan härledas till att den statliga kompensationen för sjuklönekostnader dag 2 - 14 har förlängts året ut.

Det råder en osäkerhet i prognosen till följd av att beslut om totalt belopp som kommer att fördelas till kommuner och regioner i form av statsbidrag för ekonomiskt stöd till följd av sjukdomen Covid-19 är inte taget i riksdagen. Det finns fortfarande en viss osäkerhet även när det gäller utvecklingen med hänsyn till viruspandemin under årets sista månader och som kan påverka 2020 års ekonomiska resultat.

I övrigt prognostiseras verksamheterna följa den prognos som lades i samband med Delårsrapport för perioden januari-augusti. För några av nämndens verksamheter prognostiseras en negativ budgetavvikelse för året som balanseras av överskott inom andra verksamheter.

Negativa budgetavvikelser kan härledas främst till ekonomiska utmaningar inom hälso- och sjukvårdsverksamheten, LSS-boendena och externa platser LSS samt ökade volymer gällande insatser enligt socialtjänstlagen.

Nya LSS-boenden vars start blivit senarelagd genererar ett överskott på årsbasis. Även under året erhållna statliga medel så som statsbidrag från Socialstyrelsen för att höja habiliteringsersättningen samt statsbidrag för varaktig vård från Migrationsverket har en positiv påverkan på det ekonomiska resultatet.

Funktionsstödsnämnden prognostiserar en budget i balans gällande investeringsramen.

Ekonomisk översikt

LSS-bostäder för vuxna inom personkrets 1, 2 och 3 prognostiserar en negativ budgetavvikelsen som kan härledas till ökade kostnader till följd av virusutbrottet, främst personalkostnader men även kostnader för skyddsmaterial och skyddsutrustning. Rådande situation kräver extrabemanning för att täcka sjukfrånvaro men också för att möta ett ökat behov av stöd hos målgruppen som förändrade rutiner och oro lett till samt för att minimera risken för smittspridning. Merkostnaderna kompenseras delvis av statsbidrag då detta endast kan sökas för perioden februari-november.

Arbetet med heltid som norm har intensifierats under året och genererar utökade personalkostnader, vilket också utgör en anledning till den negativa budgetavvikelsen inom LSS-bostäder.

Barnboendena prognostiserar en negativ budgetavvikelse för helåret, vilket kan härledas till en akutplacering på ett barnboende med behov av att bemanna upp utöver budget för att tillgodose brukarens behov av stöd och service.

Extern plats LSS erbjuds då behovet av stöd och service inte kan tillgodoses i egen regi eller om det av andra anledningar bedöms, ur ett brukarperspektiv vara av vikt för brukaren att erbjudas en plats i extern regi. Externa platser LSS prognostiserar en negativ budgetavvikelse 2020. Merparten av den negativa budgetavvikelsen kan härledas till ett högre snittpris per plats än det var budgeterat till följd av tillkomna ärenden med utökat behov av stöd.

När det gäller **utbyggnaden av LSS-boenden** blir en del boenden klara för start senare än tidigare planerats. Senare start av planerade boenden resulterar i ett prognostiserat överskott för året.

Daglig verksamhet LSS prognostiserar för 2020 ett överskott i förhållande till tilldelad budgetram.

Den positiva budgetavvikelsen som prognostiseras kan bland annat härledas till försenad start av nya planerade verksamheter till följd av fördröjd tillgång till lokaler.

Våren 2020 har Socialstyrelsen återigen tilldelat statsbidrag till kommuner i syfte att höja eller bibehålla en nivå på habiliteringsersättningen som tidigare höjts med hjälp av statsbidrag. För att bemöta konsekvenserna av virusutbrottet ändrade Socialstyrelsen villkoren för bidraget avseende år 2020, vilket innebär att bidraget får användas till att betala ut dagpenning även om deltagarna inte kan närvara på grund av smittorisk.

För kostnader avseende de första 20 assistanstimmarna i veckan gällande personer som beviljats **personlig assistans enligt SFB** budgeterades ekonomiska medel motsvarande 414 ärenden i snitt per månad 2020.

I oktober 2020 bedömer verksamheten att antalet ärenden kommer att bli 393 i snitt per månad på helårsbasis, vilket genererar ett överskott för året. Det prognostiserade överskottet kan även härledas till återbetalning från Försäkringskassan avseende avslutade ärenden samt erhållet statsbidrag för varaktig vård från Migrationsverket.

Förvaltningens **utförande enhet för personlig assistans SFB** tillhandahåller personlig assistans i kommunal regi för de brukare som valt kommunen som utförare. Kostnaderna är större än vad intäkten i form av assistansersättning från Försäkringskassan är, vilket prognostiseras resultera i ett underskott för 2020.

För insatsen **personlig assistans LSS** prognostiseras en negativ budgetavvikelse som kan förklaras av tillkomsten av nya ärenden samt behov av tillfällig utökning för befintliga ärenden. I prognosen har hänsyn tagits till statlig ersättning till arbetsgivarna och därmed även privata utförare av personlig assistans, för sjuklönekostnader dag 2–14 under perioden april-december 2020 till följd av coronavirusutbrottet.

Korttidsvistelse LSS, myndighetsutövning prognostiserar ett överskott för året vilket kan härledas till ett minskat behov av antal dygn i förhållande till budgeterade dygn på myndigheten. Förvaltningens utförande enhet för korttidsvistelse LSS prognostiserar en negativ budgetavvikelse på årsbasis, även med hänsyn tagen till ansökt statsbidrag för Covid-19. Verksamheten beräknar inte kunna uppnå en budget i balans trots arbetet med att anpassa personalresurser till minskad beläggning.

Särskilt boende SoL prognostiserar en negativ budgetavvikelse varav merparten avser särskilt boende i extern regi. Antalet platser som behövs köpas in överstiger antalet budgeterade platser. För att kunna erbjuda personer som bor utanför kommunen att flytta hem till Malmö samt motverka en utökning av antalet externa platser vid tillkomsten av nya ärenden arbetar verksamheten för en utökning av SoL-boendeplatser i egen regi. Under hösten har registrerats en minskning av antalet platser i extern regi.

Budgetmedel som tilldelats **hemtjänsten** prognostiseras överskridas på årsbasis. Förvaltningen köper merparten av utförda hemtjänststimmar från hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. Genom att bygga upp teamet för stöd och service, arbetar förvaltningen med att ta över utförandet av samtliga hemtjänstinsatser, en satsning som leder till ökade kostnader under en inledningsfas. På sikt beräknas satsningen medföra positiva konsekvenser både ekonomiskt och kvalitativt.

Under 2020 har det skett en fördröjning och svårigheter med att ta över utförandet av hemtjänstinsatser från hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, som en konsekvens av coronavirusutbrottet. För att minimera smittoriskerna och möta en ökad oro hos målgruppen måste maximal försiktighet tillämpas vid övertag av verksamhet, vilket försenar processen.

Inom **hälso- och sjukvårdsverksamheten** är fortsatt förstärkning av sjuksköterskeorganisationen en viktig satsning. Syftet är en ökad kvalitet i omvårdnadsarbetet men också bättre förutsättningar för att rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare och avveckla extern bemanningspersonal. Årets virusutbrott leder dock till behov av extrabemanning. Rådande situation kräver tillsättning av tjänster med inhyrd personal vid akut behov, vid rekryterings svårigheter samt vid tillsättning av sjukfrånvaro.

Även högre kostnader än budgeterat för tekniska hjälpmedel genererar en negativ budgetavvikelse inom rehabiliteringsverksamheten.

HS-verksamheten i sin helhet prognostiserar en negativ budgetavvikelse för året. Merkostnader för inhyrd personal och inköp av skyddsmaterial och skyddsutrustning som kan härledas till virusutbrottet har i prognosen beräknats bli delvis finansierade av ansökt statsbidrag.

Förvaltningsövergripande verksamhet prognostiserar ett överskott för helåret. Överskottet förklaras bland annat av att medel avsatta för höjd habiliteringsersättning 2018 – 2019 inte används då statliga medel fördelas till kommuner för ändamålet även 2020. Även reserverade medel för oförutsedda händelser bidrar till den positiva budgetavvikelse som prognostiseras.

Ekonomiska konsekvenser av coronaviruspandemin

Coronapandemins ekonomiska konsekvenser prognostiseras generera betydande merkostnader för funktionsstödsnämnden på årsbasis. Merkostnaderna beräknas delvis kompenseras av statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen Covid-19 samt av den statliga kompensationen för sjuklönekostnader för dag 2 - 14 under perioden april-december 2020.

Merkostnaderna består till största delen av personalkostnader till följd av överanställningar i verksamheten. Det finns ett ökat behov av stöd hos målgruppen till följd av oro i den svåra situation som råder, vilket kräver en högre personalbemanning. Målet med extrabemanning är även att minska risken för smittspridning om sjukdom uppstår samt minimera behovet av timanställningar vid ordinarie personals sjukfrånvaro. Även behovet av legitimerad personal har ökat till följd av virusutbrottet. Tillsättning av tjänster vid vakanser och frånvaro måste ske med kort varsel och rekryteringsmöjligheterna är begränsade. En konsekvens blir att inhyrd personal används i större utsträckning än vad målsättningen var inför budget 2020.

Merkostnaderna består även av kostnader för inköp av skyddsutrustning och förbrukningsmaterial i första hand via OAC (gemensam operativ anskaffningscentral) men även från leverantörer som direkt fakturerat funktionsstödsförvaltningen speciellt i början av virusutbrottet.

En ansökan om 22 000 tkr i statsbidrag för att motverka pandemins ekonomiska effekter har lämnats in till Socialstyrelsen den 31 augusti och avser perioden februari-augusti 2020.

Den 31 augusti ansökte totalt 305 av 310 kommuner och regioner statsbidrag om sammanlagt 11,2 miljarder kronor. Inledningsvis hade Socialstyrelsen 5 miljarder kronor att fördela för perioden februari-augusti som ansökan avsåg. Regeringen har föreslagit statsbidrag om ytterligare 5 miljarder kronor i höständeringsbudgeten för 2020, vilket gör att totalbeloppet föreslås uppgå till 10 miljarder kronor.

Eftersom det ansökta beloppet är drygt 11,2 miljarder kommer ingen region eller kommun få det belopp som de har ansökt om, utan samtliga som har ansökt kommer få en lika stor andel utifrån deras respektive godkända belopp. Socialstyrelsen har meddelat att kommuner och regioner kommer att få 45,7 procent alternativt 91,4 procent av godkänt belopp, beroende på vilken summa riksdagen beslutar att dela ut i statsbidrag. Detta innebär att funktionsstödsnämndens andel av statsbidraget för perioden februari-augusti kommer uppgå till ca 10 000 tkr alternativt 20 000 tkr under förutsättning att ansökan om 22 000 tkr blir godkänd i sin helhet. Socialstyrelsen har som mål att fatta beslut i slutet av november, efter riksdagens beslut om höständeringsbudgeten den 25 november, och betala ut pengarna i början av december.

I den andra ansökningsomgången, som avslutas den 30 november, går det att ansöka om merkostnader som man räknar med ska uppkomma till och med den sista ansökningsdagen. Det är ännu oklart hur mycket pengar Socialstyrelsen kommer fördela vid den andra ansökningsomgången. Socialstyrelsen bedömer att utbetalningar kommer att ske någon gång under första kvartalet 2021. Enligt tidigare prognos kommer funktionsstödsnämndens ansöka om statsbidrag för merkostnader om ca 14 000 tkr för perioden september-november.

Funktionsstödsnämndens ansökan om statsbidrag beräknas uppgå till ca 36 000 tkr totalt för 2020. Prognosen i denna rapport är beräknad enligt antagandet att ansökan blir godkänd i sin helhet och att statsbidrag betalas ut med 91,4 procent av ansökt belopp.

Nämnden har under perioden april-oktober även erhållit statlig kompensation för sjuklönekostnader för dag 2 - 14 om ca 21 000 tkr och prognostiserar få ytterligare 4 000 tkr för perioden november-december.

För perioden april-juli har sjuklönekostnaderna ersatts i sin helhet medan under perioden augusti-december beräknas ersättningen med utgångspunkt i högre sjuklönekostnader än vad som kan anses normalt och enligt olika procentsatser beroende på storleken på arbetsgivarens totala lönekostnader. I Delårsrapport för perioden januari-augusti togs hänsyn till kompensationen för sjuklönekostnader till och med augusti månad. Att kompensationen förlängs året ut genererar en förbättrad prognos i denna rapport.